

Mediestøtteutvalg - mandat

Regjeringen har besluttet å oppnevne et offentlig utvalg som får i oppdrag å foreta en helhetlig vurdering av bruk av økonomiske virkemidler på medieområdet.

Sjette ledd i § 100 i Grunnloven slår fast det såkalte ”infrastrukturkravet”, dvs. det ansvaret offentlige myndigheter har for å ”*lægge Forholdene til Rette for en aaben og oplyst offentlig Samtale*”. Infrastrukturkravet innebærer at staten må legge til rette for de kanaler og institusjoner som utgjør infrastrukturen for offentlig utveksling av informasjon og meninger. Det er derfor et offentlig ansvar å legge til rette for mangfold og kvalitet i norske medier. Samtidig må det være et mål å bidra til nødvendig utvikling, fornying og rasjonalisering i bransjen.

De økonomiske virkemidlene overfor pressen, dvs. pressestøtten og momsfrirket, ble utformet på slutten av 60-tallet og har vært videreført fram til i dag uten vesentlige endringer. Den siste brede gjennomgangen av pressepolitikken ble gjort med Dagspresseutvalget av 1999 (jf NOU 2000:15 ”Pressepolitikk ved et tusenårsskifte”). Utredningen ble fulgt opp i mediemeldingen fra 2001 (St.meld. nr. 57 (2000-2001) ”I ytringsfrihetens tjeneste”).

Behovet for en gjennomgang har særlig bakgrunn i følgende utviklingstrekk på medieområdet:

- Internett har i dag tiltatt seg en sentral posisjon innenfor nyhetsformidling og samfunnsdebatt. I tillegg har den nye generasjonen sosiale medier gitt nye muligheter for aktiv deltagelse fra brukerne, både innenfor og utenfor rammene av massemediene. De sosiale mediene endrer publikums rolle og utfordrer de tradisjonelle massemediene.
- Avisenes tradisjonelle forretningsmodell utfordres ved overgangen til digital formidling. På Internett har allmenne nyhetsaviser få muligheter for å ta betalt fra leserne for redaksjonelt innhold. Avisenes posisjon på annonsemarkedet blir også utfordret. Den tradisjonelle sammensetningen av redaksjonelt stoff og annonser blir mindre nødvendig og mindre naturlig på nett, hvor man ser at tjenester uten redaksjonelt innhold (som Finn.no og søkemaskiner) tar store deler av annonsemarkedet.
- De kommersielle kringkasterne møter utfordringer, bl.a. i form av et svekket annonsemarked og mer audiovisuelt innhold på Internett. Samtidig er nyhetssatsning relativt kostnadskrevende. Dersom medieutviklingen fører til mer pressede marginer i fjernsynsmarkedet, kan det være en fare for at fjernsynsselskapene nedprioriterer nyhetssendinger til fordel for billigere, mer underholdningspregede programformater.

Med henvisning til de omfattende endringene innenfor teknologi, mediebruk og medieøkonomi må utvalget foreta en helhetlig vurdering av bruk av tilskuddsordninger og andre økonomiske virkemidler på medieområdet.

Utvalget skal legge følgende til grunn for arbeidet:

- Konvergensen på medieområdet og utviklingen av mediehus gjør at de ulike mediene i stadig større grad må betraktes som ett integrert system, der støtte til én type medier kan påvirke konkurranseforholdene for andre medier. Utvalget bør derfor på bredt grunnlag vurdere behovet for tilskudd eller andre økonomiske virkemidler, og hvordan slike virkemidler på best mulig måte kan bidra til å oppfylle statens infrastrukturansvar og de politiske målsetningene på medieområdet.
- Gjennomgangen bør i utgangspunktet være plattformnøytral, men må inkludere en gjennomgang av pressestøtten og nullsatsen for moms på aviser.
- Med bakgrunn i at NRK befinner seg i en helt annen finansiell situasjon enn privateide konkurranseutsatte medier, skal utredningen ikke omfatte lisensfinansieringen av NRK.
- Utvalget må innhente opplysninger om bruk av økonomiske virkemidler på medieområdet i de andre nordiske landene.
- Utvalget må vurdere om utvalgets forslag vil reise problemstillinger knyttet til EØS-avtalens statsstøttereguleringer.
- Utvalget skal utrede de økonomiske og administrative konsekvensene av sine forslag. Minst ett av forslagene skal baseres på uendret ressursbruk på området.

Med utgangspunkt i statens infrastrukturkrav bør hovedmålet med økonomiske virkemidler på medieområdet være å opprettholde et medie- og kulturmangfold som kan sikre befolkningen bred tilgang til nyheter og samfunnsdebatt av høy kvalitet og redaksjonell standard. Utredningen bør derfor ha særlig fokus på nyhets- og aktualitetsmedier og mediens funksjon i nyhets- og debattformidlingen.

Utvalget skal avgi sin innstilling til Kultur- og kirke departementet innen 1. januar 2011.

Utvalgets sammensetning:

Yngve Slettholm (leder)
 Elin Floberghagen
 Olav Terje Bergo
 Tanja Storsul
 Erik Vassnes
 Heidi Nordby Lunde
 Henrik Færevåg
 Tove Nedreberg
 Finn H. Andreassen
 Asta Brimi
 Johann Roppen

